

**Кириченко Аліна Олександрівна,
Стрембій Анна-Марія Андріївна**

студентки 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ РЕЖИМ АНТАРКТИКИ

У зв'язку з підвищенням ролі Антарктики в життєдіяльності нашої планети, Україна бере активну участь у вивченні і освоєнні шостого континенту землі та має там свою науково-дослідну станцію «Академік Вернадський». І з кожним днем людство все більше хвилює її правове положення, міжнародне-правове регулювання, міжнародно-правовий режим. «Ми живемо у світі міжнародних режимів», — запевняє нас іменитий дослідник міжнародної співпраці О. Янг. Тому на даному етапі розвитку людства виникає проблема встановлення правового режиму саме Антарктики, як території зацікавленості світового суспільства. Все вище зазначене зумовлює актуальність досліджуваної теми.

Мета нашої роботи з'ясувати місце Антарктики на міжнародній арені через дослідження історії правового становища Антарктики, підходів до розуміння використання ресурсів цієї території, для того щоб звернути увагу суспільства на цей крихкий район земної поверхні, об'єкт, що потребує захисту і збереження морських живих ресурсів.

Вперше у міжнародно-правовому порядку статус Антарктики був визначений 1 грудня 1959 року у Вашингтоні на Конференції, за Договором про Антарктику, який набув чинності в 1961 році, 20 держав претендували на територію багатого на природні ресурси континенту. Україна ратифікувала Договір про Антарктику Постановою «про приєднання України до Договору про Антарктику 1959 р.» від 17.09.1992 року [1, с. 131].

Велика кількість науковців досліджували цю світову подію. На думку таких вчених, як Ален Пелле, Патрік Дайє при укладенні Договору метою держав-учасниць було встановити об'єктивне право. Тобто право в якому загальнообов'язкові правила поведінки існують незалежно від особистого інтересу держав, всім народам гарантується вільний доступ до Антарктики і умов її використання в мирних цілях для проведення міжнародних досліджень. Статус Антарктики закріплювався як загальнолюдське надбання, що експлуатується в інтересах всього людства [2, с. 147]. Отже, за Договором про Антарктику держави досягли компромісного рішення щодо правового статусу Антарктики, який включав:

- демілітаризацію та нейтралітет Антарктики, тобто виключення її зі сфери військової діяльності, заборона створення воєнних баз,

випробовування зброї та використання області лише в мирних цілях [3, с. 387];

- визнається свобода наукових досліджень, обмін інформацією щодо досліджень та результатами наукових спостережень;

- території що належить Антарктиці поширюються на район південніше 60-ї паралелі південної широти;

Нинішня ситуація в Антарктиці характеризується активною позицією США, що являє собою достатній вплив на матеріці, діяльністю Німеччини, яка претендує на роль нового лідера в Антарктичних дослідженнях, провідною позицією Азіатсько-Тихоокеанського регіону, геополітичні інтереси яких чітко не завжди визначені [4].

На думку вченого В. Буткевич, територія Антарктики за юридичним статусом подібна до відкритого моря, повітряного простору над ним і космічного простору, тобто по суті є міжнародною територією або міжнародним простором з частковим міжнародним режимом [5]. Достатньо важливим залишається питання про співвідношення міжнародно-правового режиму Антарктики і концепції «загальної спадщини людства» [6, с. 43]. Сама ідея даної концепції була запропонована на III Конференції ООН з морського права і отримала своє розповсюдження завдяки науковим діячам К. Пінто і П. де Сото. Вважалося, що вона визначає режим Антарктичних природних ресурсів. Ми відстоюємо дану думку і вважаємо правильним освоєння Антарктичних ресурсів під приматом міжнародного управління [7, с. 32].

Можна зробити висновок, що завдяки Договору про Антарктику 1959 року міжнародний демілітаризований режим Антарктики, як і управління її ресурсами в інтересах міжнародного співтовариства, чітко визначені і в найближчому майбутньому не ставитимуться під сумнів навіть під натиском провідних країн світу. Прийняті механізми правого регулювання зробили можливим заморозити питання про територіальні претензії і перетворити Антарктику на регіон миру, науки й екології, де проводиться важливий досвід мирного управління.

Список використаних джерел

1. Договір про Антарктику 1959 р. // Законні та підзаконні акти України. – К., 1998. – Т. 14.
2. Нгуек Куок Динь, Патрік Дайє, Ален Пелле. Міжнародне публічно право. – К., 2000. – Т. 1.
3. Міжнародне право: Основні галузі / За ред. В.Г. Буткевича. – К., 2004.
4. Лукин В.В. Геополитические интересы государств в Антарктике на пороге XXI века.
5. Жан Тускоз. Міжнародне права. – К., 1998.
6. Кострицын Б.В. К вопросу о режиме Антарктики // Советское государство и право. 1951. № 3. – С. 43.

7. Галицын В.В. Международно-правовой режим Антарктики: автореферат диссертации доктора юридических наук 1990 года (с. 32).

Ключові слова: режим Антарктики, об'єктивне право, Договір про Антарктику, світова спадщина, геополітичні інтереси, регіон миру.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Жебровська К. А.

Оніщук Дар'я Геннадіївна

студентка 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

КНР ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ПАРТНЕР УКРАЇНИ

Однією з провідних тенденцій функціонування сучасного міжнародного співтовариства є зростання ролі та значення співробітництва держав як основоположного принципу сучасного міжнародного права, який є орієнтиром розвитку всієї системи міжнародного права.

КНР для України є перспективним стратегічним партнером у багатьох пріоритетних сферах двостороннього співробітництва, зокрема авіаційній, будівельній, сільськогосподарській, військово-технічній, економічній тощо.

Міжнародне співробітництво можна визначити як узгоджені дії суб'єктів міжнародного права, які провадяться відповідно до його принципів та норм, і спрямовані на досягнення певної мети. Також це означає співпрацю держав, спрямовану на задоволення інтересів народів світу та розв'язання наявних проблем сучасності міжнародно-правовими засобами [1].

Встановлено, що відносини між Україною та КНР базуються на традиціях дружби, взаємної поваги, і характеризуються надзвичайно тісним співробітництвом у сфері економіки, науки, культури, політики, у соціальній сфері тощо. Наразі між сторонами укладено понад 130 міждержавних, міжурядових та міжвідомчих угод, що мають на меті розвиток двостороннього співробітництва у таких сферах як: економіка, уникнення подвійного оподаткування, бізнес та підприємницька діяльність, іноземні інвестиції, торгівля, митна справа, правова допомога, захист прав інтелектуальної власності, соціальна політика, охорона здоров'я, спорт, інформація, зв'язок, транспорт, міграційна політика, попередження надзвичайних ситуацій, освіта, наука, стандартизація, дипломатичні та консульські зносини, боротьба зі злочинністю, безпека та оборона, агропромислова сфера тощо.